

תאריך עדכון: יוני 2023

שם הקורס:

אימהות ופמיניזם

Motherhood and Feminism

מספר קורס: 27-909-01

שם המרצה: ד"ר ענת הרבסט-דבי

קורס בחירה סמסטריאלי

שנת לימודים: תשפ"ד סמסטר: א' היקף: שעות: 2

אתר הקורס באינטרנט: <http://lemida.biu.ac.il>

א. מטרות הקורס ותוצרי למידה:

מטרת הקורס –

הכרת תיאוריות מגוונות בתחום של אימהות דרך משקפיים מגדריים. הקורס מבקש להעניק לסטודנטיות כלים לניתוח סוגיות מרכזיות בתחומי המחקר על אימהות. מודלים תיאורטיים על אימהות יידונו במסגרת הקורס. יינתן מקום מיוחד לניתוח להקשר הישראלי בו לאימהות מקום מרכזי בהבניית הזהות הנשית ולמקומן של הנשים במרחב הציבורי.

תוצרי למידה –

1. להכיר תיאוריות מרכזיות בתחום המחקר על אימהות ולעסוק בסוגיות של יחסי כוח ומבנה מעמדי הן בהקשר הישראלי והן בהקשר ההשוואתי.
2. להקנות כלים שיאפשרו לסטודנטיות לנתח את מיקום מחקרן בשדה התיאורטי העוסק בסוגיות אלו. הסטודנטיות ילמדו לנתח חקרי מקרה הקשורים בתיאוריות שילמדו בקורס.
3. להעמיק מיומנויות של כתיבה וניתוח ביקורתיים.
4. להעניק כלים שיחזקו יכולת מחקר עצמאית.
5. למפות מסגרות מושגיות ומודלים תיאורטיים בתחום הנלמד.

ב. תוכן הקורס:

רציונל, נושאים:

הקורס יתמקד בפניה המורכבים של האימהות, הן במרחב האישי עבור האימהות עצמן והן במרחב הציבורי. בין היתר נדון בהשלכות האימהות על אופניי חיים של נשים במעמדות שונים. כמו כן נעסוק בשאלות הקשורות באימהות בזירה הציבורית. הדגש יושם על ישראל כמרחב בו האימהות היא מוסד חברתי ייחודי בזירה הציבורית.

מהלך השיעורים:

השיעורים יהיו מלווים בהוראה באמצעות מצגות. הקורס יתחלק לארבעה אשכולות מרכזיים: הראשון, הבניית מודל אימהי ראוי – הצטלבויות של מיקומי שוליים, השני הבניית האם ה"ראויה" בספר החוקים הישראלי: השלישי, יעסוק במדיניות חברתית ופוליטיקה מטרנליסטית והרביעי יעסוק בטיפול, תעסוקה בשכר וכלכלה מוסרית.

הבניית מודל אימהי ראוי – הצטלבויות של מיקומי שוליים:

שיעור 1

סטולר-ליס, שחלב, 2003. 'כך אגדל תינוק ציוני: הבניית התינוק והאם הארץ-ישראלים באמצעות ספרי הדרכה להורים', **עיונים בתקומת ישראל**, 13, עמ' 277-293.

שיעור 2

Collins, Patricia, Hill. 2006. Will the "Real" Mother Please Stand Up? Race, Class, and American National Family Planning. In P. H. Collins, *From Black Power to Hip Hop: Racism, Nationalism, and Feminism* (pp. 55-72). Philadelphia: Temple University Press.

שיעור 3

מרגלית-שטרן, בת-שבע, 2011. 'בין 'חוק הטבע' ל'דין התנועה' אימהות ואל-אימהות בחברה הציונית בארץ-ישראל (1920-1945)', **עיונים בתקומת ישראל**, עמ' 170-197.

הבניית האם ה"ראויה" בספר החוקים הישראלי:

שיעור 4

ברקוביץ', ניצה, 2001. אזרחות ואימהות: מעמדן של הנשים בישראל. בתוך: י' פלד וע' אופיר (עורכים), **ישראל: מחברה מגויסת לחברה אזרחית** (עמ' 206-243). תל-אביב: הקיבוץ המאוחד.

שיעור 5

הרבסט, ענת, 2011. 'זוהי הגנה של המדינה על האישה ועל הילדים': חוק המזונות (הבטחת תשלום), התשל"ב-1972, **עיונים בתקומת ישראל: מגזר בישראל**, עמ' 651-681.

שיעור 6

יזרעאלי, דפנה (2001). יחסי עבודה ומשפחה, המקרה של נשים במעמדות הביניים בישראל. **האישה ביהדות**. סדרת דיונים (7) עמ' 3-16.

שיעור 7

דונת, אורנה, 2010. פרו-נטליזם סדוק: נרטיבים של הולדה ואי-הולדה בישראל. **סוציולוגיה ישראלית**. יא' (2) 436-417.

מדיניות חברתית ופוליטיקה מטרנליסטית:

שיעור 8

Christopher, Karen, 2012. Extensive Mothering: Employed Mothers' Construction of the Good Mother. *Gender and Society*, 26(1), 73-96.

שיעור 9

Elliott, S., Powell, R. & Brenton, J. (2015). Being a good mom: Low-income, black single mothers negotiate intensive mothering. *Journal of Family Issues*, 36(3), 351-370.

טיפול, תעסוקה בשכר וכלכלה מוסרית

שיעור 10

Manoogian, M. Margaret., Jurich, Joan., Sano, Yoshie., & Ko, L. Jo-Lien, 2015. "My kids are more important than money": Parenting expectations and commitment among Appalachian low-income mothers. *Journal of Family Issues*, 36(3), 326-350.

שיעור 11

Hennessy, Judith, 2009. Morality and work-family conflict in the lives of poor and low-income women. *The Sociological Quarterly*, 50(4), 557-580.

שיעור 12

Dodson, Lisa, 2013. Stereotyping low-wage mothers who have work and family conflicts. *Journal of Social Issues*, 69(2), 257-278.

שיעור 13

Christopher, Karen, 2012. Extensive Mothering: Employed Mothers' Construction of the Good Mother. *Gender and Society*, 26(1), 73-96.

ג. דרישות קדם:

אין.

ד. חובות / דרישות / מטלות:

קריאת מאמרי החובה

במהלך הסמסטר הסטודנטים ידרשו להגיש מטלת אמצע.

בסוף הקורס תינתן מטלה מסכמת.

בקורס זה יש חובת נוכחות בכל השיעורים, שתיבדק מדי שיעור. תלמיד שייעדר מעל שתי הרצאות ללא סיבה מוצדקת לא יורשה לגשת לבחינה המסכמת או להגיש עבודה, ולא יקבל ציון בקורס.

ה. מרכיבי הציון הסופי:

במהלך הסמסטר תינתן מטלת ביניים שהציון עבורה יהווה 20% מציון הקורס.

בסוף הקורס תינתן מטלה מסכמת שהציון עבורה יהווה 80% מציון הקורס.

ו. ביבליוגרפיה:

כמפורט במהלך השיעורים בסעיף ב'.

ז. שם הקורס באנגלית:

Motherhood and Feminism